

MARIUSZ KOZIOŁ*

Towarzystwo Wiedzy Obronnej, Warszawa, Polska

WSTĘP REDAKTORA NAUKOWEGO WYDANIA

Drugi kwartał 2025 r. w Rzeczypospolitej zdominowały wybory prezydenckie toczące się przy brutalnej, zażartej i niekoniecznie merytorycznej kampanii wyborczej. Wybór prezydenta RP z uwagi na jego umocowanie prawne w systemie bezpieczeństwa narodowego i pełnienie funkcji najwyższego zwierzchnika Sił Zbrojnych RP jest fundamentalny dla bezpieczeństwa i obronności naszego państwa. Spośród 13 kandydatów¹ pierwszej tury z dnia 18 maja w dogrywce podczas drugiego głosowania odbywającego się 1 czerwca pozostało dwóch niemal równorzędnych faworytów: Rafał Trzaskowski – w większości faworyt koalicji rządzącej oraz Karol Nawrocki będący nieoficjalnym kandydatem PIS. Novum i zaskoczeniem był wysoki wynik wyborczy trzeciego kandydata w wyścigu o fotel prezydencki to jest Sławomira Mentzena zdobywającego niemal 15% głosów (2,9 mln wyborców)², który dzięki temu mógł zastosować nietypową metodę indywidualnego spotkania i debaty z dwoma zwycięskimi kandydatami pierwszej tury i odpytywania ich na okoliczność realizacji swojego własnego programu

* dr inż. Mariusz Kozioł, Towarzystwo Wiedzy Obronnej

 <https://orcid.org/0000-0001-9216-3373> mariusz.koziol@two.edu.pl

Copyright (c) 2025 Mariusz Kozioł. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International License.

¹ PKW zarejestrowała następujących kandydatów na Prezydenta RP: Sławomira Mentzena, Grzegorza Brauna, Rafała Trzaskowskiego, Artura Bartoszewicza, Karola Nawrockiego, Adriana Zandberga, Szymona Hołownię, Marka Wocha, Joannę Senyszyn, Magdalenę Biejał, Marka Jakubiaka, Macieja Maciaka oraz Krzysztofa Stanowskiego, <https://www.prawo.pl/samorzad/kandydaci-na-prezydenta-rp-2025,531136.html> (dostęp: 27.06.2025).

² Państwowa Komisja Wyborcza, *Wyniki głosowania w pierwszej turze w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 r.*, „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 18 maja 2025”, <https://wybory.gov.pl/prezydent2025/pl/wynik/pl> (dostęp: 27.06.2025).

wyborczego³. Tym sposobem dał alternatywę do oceny przez swoich wyborców, który z dwóch kandydatów drugiej tury jest im bliższy programowo i ideowo i który tym samym lepiej spełni ich oczekiwania związane z głową państwa. Wybory, jak wiadomo, oficjalnie zakończyły się ogłoszonym przez PKW zwycięstwem o przysłowiowy włos Karola Nawrockiego (zdecydowało około 370 tys. głosów, co przy ponad 10 milionach zwolenników i jednego i drugiego kandydata stanowi niewielki procent głosów)⁴. Mocno niefortunne przy tym okazało się przedwczesne ogłoszenie zwycięstwa przez Rafała Trzaskowskiego na podstawie niepełnych wyników *exit poll*, które dało mu przewagę 0,6% na jedyne 2 godziny wieczornego podsumowania kampanii wyborczej. Aktualnie rozpatrywane są przez Sąd Najwyższy protesty wyborcze, których liczba nieoczekiwanie urosła do ok. 50 tysięcy. Do wyborów prezydenckich nawiązuje logo na okładce najnowszego numeru „Wiedzy Obronnej”.

Drugim istotnym wydarzeniem o ogromnym znaczeniu dla bezpieczeństwa międzynarodowego stał się niezapowiedziany atak Izraela na Iran⁵ i jego realnie finalizujący się uzyskaniem broni jądrowej program nuklearny. Zniszczeniu uległy instalacje wzbogacania uranu i przeznaczone do produkcji broni jądrowej. Ponadto w nocnym ataku z 12 na 13 czerwca 2025 r. Izrael zabił m.in. najwyższych dowódców sił zbrojnych i Korpus Strażników Rewolucji Islamskiej (KSRI) oraz kilkudziesięciu innych wysokich rangą oficerów, a także wielu naukowców zaangażowanych w irański program nuklearny. Społeczność międzynarodowa w ogólności zachowała się w sposób nazbyt pobłażliwy i zachowawczy wobec Izraela, który bezprawnie dokonał agresji, co jest w całkowitym dysonansie i opozycji do traktowania Rosji, którą zdecydowanie potępiono za równie bezprawny atak na Ukrainę w 2022 r, co jak wiadomo skutkowało nałożeniem wieloetapowych dotkliwych sankcji na Federację Rosyjską kierowaną przez prezydenta Putina. Jak widać z tego jasno, są przynajmniej dwa standardy traktowania agresorów, które niestety przypominają moralność Kalego z sienkiewiczowskiego *W pustyni i w puszczy*. W ostatnich dniach (22.06.2025 r.) nieoczekiwanie ze wsparciem w bombardowaniu Iranu przyszły Stany Zjednoczone ze swoimi bombowcami strategicznymi

³ 1. Sławomir Mentzen, *MENTZEN GRILLUJE: Rafał Trzaskowski*, „YouTube” 24.05.2025, <https://www.youtube.com/watch?v=Qzuvf8E30cs> (dostęp: 27.06.2025); 2. Tenże, *MENTZEN GRILLUJE: Karol Nawrocki*, <https://www.youtube.com/watch?v=Wy5TnYfE1QQ> (dostęp: 27.06.2025).

⁴ Państwowa Komisja Wyborcza, *Wyniki ponownego głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 r.*, „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 18 maja 2025”, <https://wybory.gov.pl/prezydent2025/pl/2/wynik/pl> (dostęp: 27.06.2025).

⁵ M. Matusiak, K. Strachota, A. Kohut, *Atak Izraela na Iran – koniec wojny zastępczej, początek bezpośredniej*, „Ośrodek Studiów Wschodnich”, 17.06.2025, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-06-17/atak-izraela-na-iran-koniec-wojny-zastepczej-poczatek-bezposredniej> (dostęp: 27.06.2025).

stealth B-2 Spirit⁶, z których każdy wart jest około 20 mld dolarów, zrzucając na Iran największe ze swoich niejądrowych, każda o masie 14 ton⁷.

W tak niestabilnym świecie potrzeba odrobiny optymizmu. Takim optymizmem może napawać sukces misji kosmicznej Axiom-4, na pokładzie której był drugi po Mirosławie Hermaszewskim Polak, dr Sławosz Uznański-Wiśniewski, który 26 czerwca 2025 r. ok. 12.30 przekazał swoje pozdrowienia z Międzynarodowej Stacji Kosmicznej (*International Space Station* – ISS)⁸. Wielokrotnie przedkładany start tej misji zakończył się całkowitym sukcesem, a Polska tym samym dołącza do elitarnego klubu państw korzystających bezpośrednio (poprzez swoich przedstawicieli w kosmosie) z przestrzeni kosmicznej.

W tym numerze „Wiedzy Obronnej” prezentujemy Państwu staranny wybór tekstów dokonany przez recenzentów i obsługiwany przez naszą redakcję. Nasze sito staje się jeszcze bardziej szczelne i coraz więcej tekstów jest odrzucanych, co w ogólności stanowi dobry trend, bo po pierwsze świadczy o tym, że zgłaszanych tekstów nie brakuje, lecz z drugiej strony nieco niepokoi fakt, że autorzy czasami podchodzą do procesu zgłaszania swoich dzieł jak do castingu, który albo przejdą albo nie. Nierzadko jest to (być może zamierzony i skoordynowany atak, nie można tego wykluczyć) zalew czasopisma przez jednego autora kilkoma artykułami o tematyce zupełnie odległej od naszej misji i obszarów badawczych (np. forsowanie tekstów wyłącznie z zarządzania lub z logistyki), a z drugiej strony próby przepychania artykułów o słabym warsztacie pisarskim i miernej metodologii, na co też nie pozwalamy. W procesie recenzowania, na co niektórzy autorzy mocno się irytują i czują lekko zdegustowani, dochodzi tylko do obopólnych korzyści, bo z kolejnymi poprawkami tekst dzięki merytorycznym uwagom recenzentów znacznie się doskonalili.

Ostatnimi czasy numer rozpoczyna lub zamyka tekst teoretyczny dotyczący metodologii nauk o bezpieczeństwie. Tak było w numerze 02/2024 (288) z tekstem prof. dr hab. Waldemara Kitlera i w numerze 01-2025 (290) z tekstem autorstwa prof. dr. hab. Janusza Gierszewskiego. Tradycję tę kontynuujemy i tym razem niuanse związane ze studiami nad sekurytyzacją

⁶ B. Wypartowicz, *Stany Zjednoczone zbombardowały irańskie ośrodki jądrowe*, „Defence24”, 22.06.2025, <https://defence24.pl/polityka-obronna/stany-zjednoczone-zbombardowaly-iranskie-osrodki-jadrowe> (dostęp: 27.06.2025).

⁷ D.E. Béchar, D. Visser (ed.), *Why This Is the Only Bomb That Could Destroy Iran's Nuclear Bunker—Under 300 Feet of Rock*, „Scientific American”, 18.06.2025, <https://www.scientificamerican.com/article/the-massive-ordnance-penetrator-bomb-israel-wants-to-destroy-irans-fordo/> (dostęp: 27.06.2025).

⁸ E. Zambrzycka-Kościelnicka, *Wystartowała misja Axiom-4. Polak leci w kosmos!*, „National Geographic Polska”, 25.06.2025, <https://www.national-geographic.pl/kosmos/misja-axiom-4-polak-leci-na-orbite/> (dostęp: 27.06.2025).

wywodzącą się ze Szkoły Kopenhaskiej lat 90. XX w. w ramach nauk o bezpieczeństwie prezentuje **dr Łukasz FIJAŁKOWSKI** z Uniwersytetu Wrocławskiego. Jak wiadomo w teorii stosunków międzynarodowych obowiązują zasadniczo trzy nurty badawcze ze swoimi odmianami: realizm, liberalizm i konstruktywizm. Teoria sekurytyzacji natomiast wymaga aktora, obiektu odniesienia (referencyjnego), którym przeważnie jest naród lub społeczeństwo oraz aktu mowy definiującego zagrożenie dla przetrwania tegoż obiektu odniesienia. W ogólności aktor komunikując aktem mowy zdiagnozowane (realne lub nawet wyimaginowane) zagrożenie umożliwia dokonanie uzasadnionych nadzwyczajnych działań na obiekcie referencyjnym, które skutecznie gwarantują (zapewniają) jego przetrwanie i na które ten obiekt referencyjny w normalnych warunkach funkcjonowania by się nie zgodził. Autor zwraca uwagę na trudności z przenaszalnością sekurytyzacji pomiędzy podejściem zachodnim, a nie-zachodnim i światem zachodnim, a nie-zachodnim. Celem artykułu jest próba usystematyzowania debaty dotyczącej różnych aspektów sekurytyzacji pozwalająca na zrozumienie jej ograniczeń i wykorzystanie pełnego potencjału. Autor podejmuje również zagadnienie desekurytyzacji, czyli wyciąganie postrzeganego zagrożenia na poziom dialogu i mediacji w miejsce stosowania środków nadzwyczajnych. W dalszej części opracowania autor przechodzi do języka i praktyki sekurytyzacji oraz porusza kwestie obrazu, mediów i komunikacji jako formy wizualnej sekurytyzacji.

Druga publikacja pod tytułem: „System obrony cywilnej przyjęty w ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej a doświadczenia z wojny rosyjsko-ukraińskiej” odnosi się do uchwalonej niedawno ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej uwidaczniając pewne niejasności prawne w konkretnie przywołanych sytuacjach. W ubiegłym numerze do problematyki zasad funkcjonowania systemu wykrywania zagrożeń, ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach w ramach ochrony ludności i obrony cywilnej odnosił się dr. hab. Bogdan Michailiuk. Tym razem **dr Andrzej ŁYDKA** z Uniwersytetu Opolskiego, opierając się na doświadczeniach wojny rosyjsko-ukraińskiej, przedstawia kluczową rolę obrony cywilnej w ochronie ludności cywilnej oraz infrastruktury, szczególnie w przypadku powszechnego wykorzystania przez agresora wobec infrastruktury cywilnej środków napadu powietrznego oraz masowo używanych dronów. Biorąc pod uwagę skalę uderzeń powietrznych na Ukrainie autor wskazuje na konieczność utrzymywania powszechnej obrony cywilnej. Autor odnosi się również do zapisów zawartych w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2020 i wymogów jakie ona stawia przez projektowanym systemem

obrony cywilnej. Przeprowadzona analiza dotyczy zidentyfikowania struktury tego systemu i relacji pomiędzy jego elementami. Zdaniem autora niedomagania budowanej obrony cywilnej odnoszące się do struktury podsystemu kierowania i relacji pomiędzy elementami mogą utrudnić skuteczne reagowanie na oddziaływanie przeciwnika podczas wojny. Wyniki prowadzonych badań potwierdziły, że projektowana obrona cywilna będzie strukturą profesjonalną, jednak przyjęty sposób kierowania przez zalecenia utrudni koordynację działań i realizację zadań.

Kolejny tekst autorstwa **dr. hab. Krzysztofa KRAKOWSKIEGO** i **mgr. Kamila SZEWCZYKA** z Akademii Wojsk Lądowych dotyczy problematyki szkoleniowej w Siłach Zbrojnych. W poprzednim numerze publikacja dr. Mirosława Laskowskiego odnosiła się do perspektyw rozwoju systemu szkolenia Sił Zbrojnych RP. Tym razem autorzy prezentują problematykę badawczą z obszaru zastosowania systemów symulacji wirtualnej w szkoleniu bojowym żołnierzy wojsk lądowych omawiając stan obecny oraz perspektywy rozwoju. Jak wiadomo symulacja w siłach zbrojnych przyjmuje trzy postacie: *live*, *virtual* i *constructive simulation*⁹. Symulacja wirtualna dzięki obniżeniu kosztów, immersji oraz realnemu odwzorowaniu środowiska walki znalazła szerokie zastosowanie w szkoleniu wojskowym. Autorzy uzasadniają tezę, że dynamiczny rozwój technologii związanych z rzeczywistością wirtualną (ang. *virtual reality*- VR), a zwłaszcza poszerzonej (ang. *augmented reality* – AR) i rozszerzonej rzeczywistości (ang. *extended reality* – XR) jak również technologii immersyjnych i sztucznej inteligencji umożliwi budowę nowych jakościowo zaawansowanych narzędzi szkoleniowych, swoistych wirtualnych środowisk szkoleniowych. Autorzy rozwijają koncepcję wojskowego *metaverse* jako sposób na integrację cyfrowych replik obiektów pola walki i walczących żołnierzy lub nawet całych pododdziałów ze środowiskiem geoprzestrzennym wirtualnej rzeczywistości lub cyfrowym odwzorowaniem środowiska rzeczywistego. Artykuł przedstawia wybrane dostępne na rynku rozwiązania technologiczne w zakresie symulacji wirtualnej w zastosowaniach wojskowych oraz perspektywy jej rozwoju w obszarze szkolenia wojskowego i dowodzenia w działaniach taktycznych i w operacji. Koncepcja *metaverse* odmieniana jest w tej publikacji

⁹ P. Boryn, M. Kozioł, *Distributed CAX as a Modern Form of Command and Staff Training*, „Szybkobieżne Pojazdy Gąsienicowe”, 2 (35) 2014, https://www.researchgate.net/publication/345813184_Szybkobiezne_Pojazdy_Gasienicowe_35_nr_2_2014_DISTRIBUTED_CAX_AS_A_MODERN_FORM_OF_COMMAND_AND_STAFF_TRAINING (dostęp: 27.06.2025).

chyba przez wszystkie przypadki. Publikacja wzbogacona jest czytelnymi zestawieniami tabelarycznymi. Zainteresowanych tematyką odsyłam do tekstu.

W zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego (publicznego) w aktualnym numerze zamieszczamy tekst **dr. hab. Marka FAŁDOWSKIEGO** z Akademii Sztuki Wojennej dotyczący genezy i rozwoju instytucjonalnego policji. Dr hab. Marek Fałdowski publikował już w „Wiedzy Obronnej” trzy teksty również odnoszące się do policji, a mianowicie w tomie 284 z 2023 r., „Policja – geneza i rozwój instytucjonalny. Część I”, w tomie 285 również z 2023 r. „Policja – geneza i rozwój instytucjonalny. Część II” oraz w tomie 286 z 2024 r. „Relevantny charakter Interpolu w dziedzinie współpracy międzynarodowej”. Autor dokonuje retrospekcji historycznej dotyczącej rozwoju policji we Francji w XVII w. od okresu po upadku monarchii oraz w okresie napoleońskim. Podkreśla, że znaczenie treści terminu „policja” od XVII wieku ewoluowało i nakreśla kontekst tej ewolucji. Uzasadnia, iż początkowo obejmowało ono całokształt działalności państwa w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego, a następnie wraz z upływem lat ulegało stopniowemu zawężeniu ograniczając się do trzech głównych obszarów społecznych: zwalczania przestępstw, utrzymywania porządku publicznego oraz nadzoru nad ruchami politycznymi i ekstremistycznymi.

W obszarze problematyki technicznej odnoszącej się do spraw obronności, a w szczególności kamuflażu obiektów wojskowych i sprzętu wojskowego publikujemy tekst **mgr. Marka MICHALSKIEGO** pod tytułem „Badania starzeniowe maskujących systemów powłokowych do zastosowań w technice wojskowej”. W zakresie problematyki technicznej publikowano już w „Wiedzy Obronnej” artykuły dotyczące wykrywania i identyfikacji skażeń w stałych obiektach ochrony zbiorowej (tom 289) oraz modułowych konstrukcji w budownictwie ochronnym w zakresie wybranych aspektów technologii, warunków technicznych i wykorzystania (tom 287). W artykule zamieszczonych w tym numerze przedstawiono wyniki badań eksperymentalnych systemów powłokowych do zastosowań w technice wojskowej. Ocenę właściwości przeprowadzono na podstawie przyspieszonych badań starzeniowych w komorach z promieniowaniem UV-A, UV-B, w komorze z lampami ksenonowymi i w badaniach w naturalnych warunkach atmosferycznych. Specjalistyczne badania przeprowadzono dla maskujących systemów powłokowych dwuwarstwowych wykonanych w trzech wariantach: system powłokowy, system powłokowy modyfikowany nanorurkami węglowymi, system powłokowy modyfikowany mikrosferami szklanymi. Artykuł ma charakter wdrożeniowy, możliwy do komercjalizacji w krajowym przemyśle obronnym.

W tym numerze ponownie występuje znaczna rozpiętość tematyczna publikowanych artykułów, co należy uznać za korzyść samą w sobie, albowiem świat nie jest tak jednowymiarowy, jak się niekiedy wydaje i różne perspektywy i spojrzenia są z pewnością cenne zarówno poznawczo, jak i badawczo.

Życzymy inspirującej lektury

Redaktor naukowy wydania
Zespół redakcyjny